

měsíců byly použité automobily prodány za cenu, která překročila náklady na jejich výrobu.

Navzdory nízkému rozpočtu film sklídl pozitivní ohlasy od kritiků, kteří chválili jeho černý humor a umělecké dovednosti kameramana Taka Fujimoty. Stallone však nebyl mezi chválenými, poprvé ve své kariéře se musel vyrovnat s negativními recenzemi v tisku. Po nějaké době se film stal kultovním hitem a mnozí jej považovali za lepší dílo než snímek *Rollerball* z roku 1975, který se s ním tematicky podobal, ale měl výrazně vyšší rozpočet.

Po Stallonově průlomu s *Rocky* byl původní plakát filmu upraven a *Death Race 2000* byl znovu uveden do kin v Evropě, Japonsku a Kolumbii, kde opět sklízel úspěchy.

O 13 let později se ve filmu *Pozemšťanky jsou lehce k máni* (1988) objevila dvě ikonická vozidla: *Calamity Jane* a *Frankenstein*. Film *Death Race 2000* se na videokazetách objevil až na začátku 90. let, a to kvůli problémům s právy. V České republice byl vydán 1. října 1992.

V roce 1995 byl vydán komiks *Death Race 2020*, vycházel od dubna do listopadu. Jak název napovídá, příběh se odehrává 20 let po událostech původního filmu a zaměřuje se na návrat *Frankensteina*. Přesto však komiks nezaznamenal očekávaný úspěch, a proto po osmém dílu byla jeho výroba ukončena. Původní film se odehrává v roce 2000, což je symbolické, neboť režisér Paul Bartel zemřel právě v tomto roce ve věku 61 let.

O osm let později přivedl režisér Paul W.S. Anderson na plátna remake s názvem *Death Race* a v něm se jako pocta původnímu dílu objevují postavy jako *Frankenstein* a *Kulomet Joe*. Hlavní roli skvěle ztvárnil Jason Statham, jehož výkon byl chválen, avšak s postupem série a změnami v hereckém obsazení se bohužel snižovala i kvalita pokračování. Tento trend vyčerpávání úspěšných značek až do poslední kapky krve je v Hollywoodu běžná praxe.

ROCKY

Rocky

Režie: John G. Avildsen

Scénář: Sylvester Stallone

Hudba: Bill Conti

Hrají: Sylvester Stallone, Talia Shire, Burt Young, Carl Weathers, Burgess Meredith, Thayer David, Joe Spinell, Jimmy Gambina, Bill Baldwin, Al Silvani, Jodi Letizia, Diana Lewis, George O'Hanlon, Stan Shaw, Don Sherman, Pedro Lovell, Tony Burton, Lloyd Kaufman, Frank Stallone, Joe Frazier, Michael Dorn, Arthur Tovey, Frank Pesce, Billy Sands, George Memmoli, Larry Carroll, DeForest Covan, Simmy Bow, Hank Rolike, Shirley O'Hara, Jane Marla Robbins ...

„Na začátku své herecké kariéry jsem si uvědomil, že jediný způsob, jak se prosadit, je vytvořit si vlastní roli ve svém vlastním scénáři,“ vzpomínal Stallone na své obtížné začátky. V jeho mysli se náhle rojily nápady, které ho však paralyzovaly natolik, že se nedokázal soustředit na žádný konkrétní příběh. Ve věku 29 let se italský hřebec plný ambicí rozhodl navštívit poloprázdné kino.

Bylo večer 24. března 1975 a na programu byl přenos zápasu Muhammada Aliho a Chucka Wepnera. Oba boxeři dali do zápasu naprosto všechno, předváděli špičkovou show a publikum šilelo. Po 45 minutách bylo rozhodnuto. Druhořadý boxer sice nevyhrál, ale v očích diváků se stal hrdinou. Právě v ten památný večer se v hlavě Stallonea zrodil nový hrdina: *Rocky*.

Během pouhých tří dnů napsal první návrh scénáře a horké zboží odevzdal producentům Winklerovi a Chartoffovi. Ti stejně jako filmové studio potenciál příběhu cítili. Avšak studio United Artists mělo zájem odkoupit scénář, ale pouze pod podmínkou, že obsadí známý obličej. Na obzoru se rýsovala jména tehdejších velikanů jako Paul Newman, Robert Redford nebo Gene Hackman.

O několik týdnů později Stallone obdržel telefonát s požadavkem na změny. Scénář procházel několika úpravami. Jméno Roberta bylo změněno na *Rocky* podle legendárního boxera Marciana. *Apollo Creed* přestal být tak arogantní a povýšený. Židovská matka Adriana, která *Rockyho* nenáviděla, byla nahrazena jejím bratrem Pauliem. *Rocky* byl původně majitelem tělocvičny a trenér Mickey byl vykreslen jako rasista. V jedné verzi *Rocky* odstupuje z finálního zápasu,

protože již nechce být součástí světa profesionálního boxu, zatímco v jiné verzi zápas úmyslně prohraje a s Adrianou si otevřou obchod se zvířaty. „První scénář měl asi 90 stran a možná 10 % z toho zůstalo v konečném scénáři,“ poznamenal Stallone v jedné televizní show.

Jakmile scénář dosáhl finální podoby, byli producenti se Stallonem pozváni do studia United Artists. Na začínajícího herce byl vyvíjen obrovský tlak. Až tam se Sylvester dozvěděl, že chtějí pouze jeho scénář bez možnosti si postavu zahrát. Odmítl prodej scénáře za 75 000 dolarů se slovy: „Díky, ale já Rockyho nemůžu jen tak prodat. Vymyslel jsem si ho a musím ho taky hrát!“ Po jednání mu nabídli 350 000 dolarů, ale opět se rozhodl razantně odmítnout. „Tímto způsobem jsem dal všem jasně najevo, že mě peníze vůbec netrápí. Málem se mi udělalo špatně. Tolik peněz jsem v životě pohromadě neviděl. Měl jsem na kontě 106 dolarů a můj pes okusoval nábytek. Opravdu to byla zoufalá doba, ale risknul jsem to a vyplatilo se mi to. Zaplat pánbůh.“

Po nekonečných hodinách jednání bylo konečně dohodnuto, že Stallone získá hlavní roli, ale s jedním háčkem: Podle smlouvy mohli Stallonea přepsadit, kdyby nepodával dobré výkony. Rozpočet byl drasticky omezen z původních dvou milionů dolarů na pouhý jeden milion. Veškeré dodatečné výdaje pokryjí Winkler a Chartoff z vlastní kapsy. Za scénář nakonec Stallone dostal pouhých 20 000 dolarů, ale vyjednal si 10 % z hrubého příjmu filmu.

Než se mu podařilo sjednat scénář, musel prodat svého milovaného psa. „Uvažoval jsem psa v obchodě cedulí s nápisem Sto babek. Nakonec jsem dostal jen 50 dolarů od malého chlapíka jménem Little Jimmy. Když jsem konečně prodal scénář, šel jsem hned za Jimmym a prosil jsem, ať mi vrátí psa. Jenže ten malý chytrolín postavil své děti do fronty se slovy: ‚Ach, moje děti toho psa milují.‘ Řekl jsem: ‚Máš ho jen zatracený týden.‘ Chtěl se se mnou prát, ale nemohl jsem, zatkli by mě. Tak jsem mu nabídl, že zaplatím dvojnásobek. Nakonec to bylo 3 000 dolarů a později několik výhrůžek.“

Když měl svého psa doma, najal si právníka Jakea Blooma, aby smluvně zavázal United Artists, že smí své právo na přepsazení hlavní role uplatnit až po 17 dnech natáčení. Jejich lišácký plán spočíval v tom, že nejdříve budou natočeny nákladnější scény, čímž by se utratila polovina rozpočtu. Studio by pak těžko investovalo další peníze do projektu a přetočení scén s jiným hercem. Neuvěřitelný husarský kousek se Bloomovi povedl a stal se jeho právním zástupcem.

Jako režisér byl vybrán John G. Avildsen, který do té doby neviděl ani jeden profesionální boxerský zápas nebo boxerský film. „Nechtěl jsem vůbec číst scénář, protože mě box vůbec nezajímal. Myslel jsem, že je to hloupý sport.“ Avildsen měl na kontě většinou průměrné filmy. Od roku 1969 natočil jen dvě úspěšná dramata: Joe (1970) a Zachraňte tygra (1973). Nakonec přistoupil ke spolupráci a snížil svůj obvyklý plat na polovinu, na 50 000 dolarů. Teď bylo na čase obsadit role.

Stallone chtěl původně obsadit do role Apolla skutečného boxera, například Joea Frazierera, tehdy šampiona těžké váhy, nebo boxera Ken Nortona, ale z různých důvodů z toho sešlo. Až přišel Carl Weathers, začínající herec, který měl zatím pouze drobné role ve filmech a seriálech. Carl na konkurzu tvrdil, že byl klubovým boxerem v Kanadě, a podle něho to však bylo velmi těžké prokázat. Když ho producenti požádali, aby se předvedl, začal házet údery doleva a doprava. „Všechno, co jsem dělal, bylo napodobit Aliho,“ vzpomínal s úsměvem po letech. Avildsen k tomu dodal: „Během konkurzu zápasil se Stallonem a omylem ho praštil do brady. Stallone mu na to řekl, aby se uklidnil, že je to jen konkurz, ne zápas. Weathers mu odvětil, že kdyby se zúčastnil se ‚skutečným‘ hercem filmu, byl by schopen boxovat líp. Tak jsem se zasmál a řekl mu, že ho má před sebou. Weathers se na něho chvíli díval a pak dodal: ‚No, možná se polepší.‘ Stallone mu tak okamžitě nabídl roli.“

Na roli Adriany přišlo mnoho žen včetně slavných jmen jako Cher nebo Bette Midlerová. Susan Sarandonová byla pro plachou postavu považována za příliš hezkou. V jednu chvíli uvažovali o herečce Carrie Snodgrassové, ale její agent požadoval příliš mnoho peněz. Nakonec přišla Talia Shireová a bylo rozhodnuto. Shireová měla za sebou úspěšné filmy *Kmotr 1 a 2*, které režíroval její bratr Francis Ford Coppola. Za svoji roli Connie Corleone Rizzi byla dokonce nominována na Oscara. Herečka se chtěla vymanit ze stínu svého bratra a rozhodla se vzít roli za skromných 7 500 dolarů. Shodou okolností byli ve stejný den přijati jak Shireová, tak Weathers.

Na roli Mickeyho přišla také spousta adeptů, od policistů až po bezdomovce. Po uchazečích bylo žádáno, aby přečetli část textu, ale z nějakého důvodu se vždycky urazili a z castingu odešli. Pak vešel Burgess Meredith. Stallone na první setkání s velkým hercem vzpomíná s láskou dodnes: „Neměl žádný problém s konkurzem. Četli jsme scénu, kdy vyhodí ze skříňky Rockyho věci a řve

na něho. Pak mi později prozradil, že přemýšlel o odchodu do důchodu.“ Meredith se pohyboval v okruhu herectví od roku 1935. Než stvořil roli trenéra, natočil téměř 50 filmů. Byl to herec na světové úrovni a rozvíjel svoji postavu skvěle. Talia Shireová dodala několik laskavých vět: „Všem jsme říkali, že natáčíme s Meredithem, protože byl jediným známým hercem v obsazení.“ Většina mladých herců chodila k 68letému herci pro rady.

Burt Young dostal roli bez konkurzu, a to díky svému výkonu ve filmu Zabi-
jácká elita (1975). Do té doby natočil již 15 filmů, což mu pomohlo získat pověst schopného herce. Aby se co nejlépe připravil na roli opilce Paulieho, důkladně studoval, jak se chovají a přemýšlejí lidé pod vlivem alkoholu. Později vyprávěl vtípnou historku, kdy ho během natáčení přerušil skutečný opilec a řekl mu, že všechno dělá špatně. „Tak jsem se nechal poučit,“ vzpomínal Burt.

Kvůli malému rozpočtu se musela zapojit i rodina Stallonových. Bratr Frank vystupuje jako pouliční zpěvák, otec Frank se objeví jako ringový rozhodčí a pes Butkus hraje sám sebe. I manželka Sasha byla zaměstnána jako hlavní fotografka. Roli majitelky zverimexu měla hrát matka Jackie, ale nabídku odmítla. Důkaz, že opravdu šetřili, jak jen mohli, je například scéna, kdy Paulie vyhazuje pečného krocana ven. Protože neměli na dalšího, stáli pro jistotu venku asistenti a ti jej chytli. Mezi vedlejšími rolemi Stallone nezapomněl ani na svého nejlepšího přítele Joea Spinella a obsadil ho do role lichváře Joea Gazza. Joe mu mnohokrát pomohl (hlavně finančně) na začátku jeho kariéry.

Když byly všechny role obsazeny, bylo zapotřebí nacvičit choreografii. Stallone celé týdny s Weathersem a Gambinem studovali záznamy slavných zápasů, především Rockyho Marciana, Joea Louise, Sonny Listona a Muhammada Aliho. Herci si pochopitelně nechtějí způsobit zranění, avšak pro dosažení věrohodného vzhledu úderů ve zpomalených záběrech musí být zápas reálný, nikoli pouze předstíraný.

Po nastudování se pustili do ringu vyzkoušet pohyby a údery. „Když jsme zkoušeli první den choreografii, byl v tom zmatek,“ uvedl Avildsen, „navrhl jsem Slyovi, ať to prostě rozepíše. Jemu se nápad líbil a další den přišel s 32 stránkami, kde bylo levá, levá, pravá... Točil jsem jejich cvičení na svoji 8milimetrovou kameru, aby se na to mohli kouknout a doladit to. Každé kolo se rozdělilo na čtvrtiny.“ Natočené záběry se dochovaly dodnes, a tak byly zveřejněny v 30minutovém dokumentu 40 Years of Rocky.

Stallone však zjišťuje, že není v tak dobré kondici, jak si původně myslel: „Po třiceti sekundách jsem se rozkašlal a cítil jsem se, jako by mi někdo zaparkoval nákladák na hrudník. Jenže přestat s kouřením se zdálo nemožné.“

Bylo třeba přestat nejen kouřit, ale i přitvrdit. Následoval několikaměsíční trénink s legendárním trenérem Jimmym Gambinou, který byl později nejen technickým poradcem filmu, ale ztvárnil i malou roli trenéra z Mighty Mick's Boxing. „Někdy jsem dostal takovou ránu, že jsem zapomněl i své telefonní číslo. Box je jediný sport, po kterém jsi hloupější než předtím,“ svěřil se Stallone uprostřed tréninku. Denně spolykal 113 pilulek vitamínů, jedl jen kraby a tresky. Následoval běh 8 km na pláži v Malibu. Důležitá byla pro něho i duševní příprava. Poslouchal country, mluvil sám se sebou, pobíhal po bytě a boxoval se stínovými protivníky. Tehdejší manželka Sasha řekla, že si prošla hrůzami. „Pět měsíců trénoval, jako by se skutečně připravoval na mistrovství světa v boxu.“ Když chtěla něco po svém manželovi, musela říci nahlas „Time“.

Když byl trénink u konce, přišel den D. „Bylo 5. prosince 1975, 15 stupňů pod nulou, v půl páté ráno. Nemohl jsem tomu uvěřit, že je to už tady. Seděl jsem ve svém přívěsu a říkal si, že teď půjde o všechno. Budto vyhraju, nebo je všechno v háji. Pak na mě zavolal Avildsen: ‚Sylvestře, jsi připraven?‘ Odpověděl jsem mu: ‚Já ne, ale Rocky ano.‘ Podíval jsem se do zrcadla, zašklebil se na sebe a řekl si, že to mám v kapse.“

Jako první byl snímán záběr Rockyho běžícího opuštěnými ulicemi Philadelphie ke schodům Muzea umění. Rockyho běh do schodů a ze schodů se natáčel nadvrát, jednou před východem slunce a podruhé po západu.

Druhý den byl běh na tvrdém asfaltu, ale nezůstal bez následků: Skončil s plantární fasciitidou (bolestí ve spodní části paty) na levé noze. Když bylo natáčení záběru dokončeno, padl na zem a vyl bolestí, zatímco Avildsen pokračoval v natáčení. „Ležel jsem tam a čekal, až někdo přijde a zeptá se mě, co se děje, a že mě odnesou do vozu. Už jsem nemohl. Místo toho přilítl Avildsen a křičel: ‚Natočte to! Natočte to! Nemohl by ses ještě kousek plazit, Slyi?‘ Chtěl jsem mu rozbít hubu.“ Do finální verze se však scéna nedostala.

Všichni herci přispěli vlastními kostýmy, což kromě úspory peněz podle Talie hodně pomohlo k budování jejich postav. Young povýšil svoji postavu o stupeň výš. Chtěl totiž, aby se cítil špinavě, nepohodlně a zachytit tak věčně nespokojeného Paulieho. Na krk a obličej si natřel sladký vermut (fortifikované víno), který